

Syllabus referátu **Dr. Erwina Prölla**, hejtmana Dolního Rakouska v letech 1992-2017 a předsedy Evropské pracovní společnosti pro rozvoj venkova a obnovu vesnice (www.dorferneuerung.at)

Národní konference Venkov 2018, Strážnice 20. září 2018

---

*Téma referátu: „**Obnova center malých měst**“*

→ **děkuji** **za pozvání do České republiky**
za konferenci o venkovu

→ ukazuje se, že téma venkova

- je **evropské téma**

→ i když **každý region má své zvláštnosti:**

- **velké PROBLÉMY**
jsou **všude téměř stejné**

1 **přitažlivost měst dostává venkov pod tlak**

→ lidé **se stěhují,**

- protože to, co je pro ně **důležité,**
najdou někde jinde

 vzdělání
věda
práce
anonymita

2 venkov bojuje s vylidňováním

→ k tomu čísla z Rakouska:

- v uplynulých 10 letech: } ve 4 z 10 obcí
se počet obyvatel snížil

a) **vystěhování** se týká především **mladých lidí**

- mezi **15 a 35 lety** – **plodném věku**

b) **vystěhování** je **ženského rodu**

- pro mnoho žen chybí **možnosti zaměstnání**
- bezdětné ženy hledají **městské možnosti**

c) **lépe vzdělaní odcházejí**

→ **co to znamená?**

- porodnost je negativní → stárnutí negativní
  - hospodářská síla klesá
  - infrastruktura se rozpadá
- } spirála se roztáčí

3 tendence z jádra na okraj sídel

→ protože **okraj sídel** nabízí **výhody**:

- nízké **ceny pozemků**
- lepší **přístupnost** a **možnosti parkování**
- širší **sektorový mix**

- **VÝSLEDKY** známe: jádra sídel krvácejí pro
- **zaostávání**   —————   prázdné domy
- \   prázdné obchody
- \   prázdné ulice
- \   prázdná srdce
- **CO DĚLAT?** – postavit se čelem k tomuto vývoji

6 ti bodový PLÁN

jako mix z   —————   konkrétních opatření

                                 \   základních strategií

① přísnější pravidla v územním plánování

mimoběžný rozvoj

v centrech:

mnoho **prázdných míst**

na okrajích:

stále více **novostaveb**
s extrémním **záborem půdy**

→ lze doložit čísla z Rakouska:

- nyní přibližně **50.000 ha** nemovitostí v centrech **nevyužito**

- to odpovídá rozloze Vídně
- **každoročně** přibývá přibližně **1.100 ha**
- na druhé straně se **denně (!) 20 ha zastaví.**

→ v Dolním Rakousku jsou přísná pravidla územního plánování:

- od r. 2006: žádná obchodní zařízení na zelené louce

→ příklad obchodní sítě SPAR:

- vede k **cílenému umístování v centru**

2 finanční pobídky k oživení center

→ v Dolním Rakousku cílené dotační tituly

- 7 mil. EUR určených pro **obce**
na **nákup domů/pozemků** v centrech sídel
- 5 mil. EUR určených na **podporu bytové výstavby**
v centrech sídel
- 1,2 mil. EUR pro **iniciativy místních dodavatelů**
(**Nahversorgungs-Initiativen** - zkratka NAFES)

3 oživení center sídel vyžaduje síťové myšlení

→ nefunguje jen jedno zaměření

→ zvláště jde o **spojení**

- **pracovních příležitostí**
- **možností bydlení**
- **zařízení pro volný čas**
- **sektorového mixu z**
  - **obchodu**
  - **služeb**
  - **gastronomie**

4 **obce jsou rozehrávači a hlavní hráči**

→ komunální rovina

- ví o **potřebách**
- zná **situaci**
- umí být aktivní při **nákupu pozemků a objektů**

→ ukázkový příklad z Dolního Rakouska: město Pöchlarn

- nákup pěti starých objektů v centru
- z toho se vyvinulo nové jádro vnitřního města
(obchody, ordinace, byty, obecní úřad)
- podpora země činila celkem 1,5 mil. Euro

5 **důrazně podpořit změny hodnot ve společnosti**

→ velké rozvojové chyby minulosti:

- dávání **přednosti autům před lidmi**
- tím se **zničilo** mnoho **ploch pro setkávání**
- tím se ale také **spotřebovalo** mnoho **půdy**

→ musíme dát ve známost přednosti jader sídel

- více **kvality života**
- **krátké cesty**
- **sociální komponenty** (spolupůsobení generací)

6 posilování vesnic je evropský požadavek

→ vesnice a venkov jsou palivem regionů

→ z toho vyplývá naše úloha:

- udržet **vesnice a venkov atraktivními**
→ to platí všude v Evropě

→ **jedině, když jsou vesnice a venkov silné,**

- pak mohou být **silné regiony**

A my potřebujeme silné regiony.

Protože z toho čerpá Evropa sílu.

→ **dříve** byla regionální politika:

- **otázkou přežití venkova**

→ **dnes** je regionální politika

○ **otázkou přežití Evropy**

neboť

→ **regionální rozmanitost a autonomie**

- chrání před **evropským rovnostářstvím**

→ jen **regiony** se silným venkovem

- jsou **zárukou rozmanitosti**
- **přináší sebevědomí a identifikaci**
- a nabízí lidem domov a bezpečí

**Každý, kdo se cítí doma,
své vlasti neublíží.**

→ **silné regiony** jsou **efektivním prostředkem**

- **proti extremismu a radikalismu,**
kterými je Evropa stále více naplněna